

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

USTANOVE IZ DJELOKRUGA SOCIJALNE ZAŠTITE – LJUBUŠKI

2019.

Broj: 01-02-08-11-3-2281-6/19

Sarajevo, kolovoz 2020.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	1
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU	4
III	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	6
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	6
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE FINACIJSKOG PLANA I IZVJEŠĆIVANJE	8
6.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	9
6.1	BILANCA USPJEHA.....	10
6.1.1	Prihodi	10
6.1.1.1	Prihodi iz proračuna	10
6.1.1.2	Prihodi od vlastite aktivnosti	10
6.1.1.3	Ostali prihodi	10
6.1.2	Rashodi.....	11
6.1.2.1	Materijal i energija	11
6.1.2.2	Usluge	11
6.1.2.3	Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja.....	12
6.1.2.4	Amortizacija.....	13
6.1.2.5	Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata.....	13
6.1.3	Finacijski rezultat	13
6.2	BILANCA STANJA	14
6.2.1	Stalna sredstva	14
6.2.2	Tekuća sredstva	16
6.2.2.1	Novac i novčani ekvivalenti	16
6.2.2.2	Kratkoročna potraživanja	16
6.2.2.3	Zalihe.....	16
6.2.3	Trajni izvori.....	17
6.2.4	Dugoročna razgraničenja.....	17
6.2.5	Kratkoročne obveze.....	18
6.2.6	Popis sredstava i obveza.....	18
6.3	IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA.....	19
6.4	IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU	19
6.5	BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA	19
7.	JAVNE NABAVE	19
8.	SUDSKI SPOROVI.....	20
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	20
IV	PRILOG: GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	22
	Bilanca uspjeha za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2019. godine	23
	Bilanca stanja na 31. 12. 2019. godine	24
	Izvešće o gotovinskim tijekovima za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine (Indirektna metoda)	25
	Izvešće o promjenama na kapitalu za razdoblje koje završava na 31. 12. 2019. godine.....	27

I IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Izvješće neovisnog revizora daje se na osnovu provedene financijske revizije, koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Ustanove iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški (u daljem tekstu: Ustanova)** koja obuhvaćaju: Bilancu stanja na 31. 12. 2019. godine, Bilancu uspjeha, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, Bilješke uz financijska izvješća, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, financijska izvješća istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, financijski položaj Ustanove na 31. 12. 2019. godine, financijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. **Ne možemo potvrditi iskazano stanje građevinskih objekata za ulaganja Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u iznosu od 3.697.436 KM, jer nije osigurana vjerodostojna dokumentacija kojom se potvrđuje izvršeno ulaganje u zgradu Ustanove, što nije sukladno članku 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (točka 6.2.1 Izvješća).**

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo od Ustanove sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeće pitanje:

- **Financijska izvješća za 2019. godinu nisu sastavljena sukladno Pravilniku o sadržaju i formi obrazaca financijskog izvješćivanja za privredna društva, nego sukladno kontnom okviru za udruge, kao što su vođene i poslovne knjige Ustanove. Ustanova nije osnovana kao udruženje ili fondacija, nego kao javna ustanova u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine i ima svojstvo pravne osobe. Budući da se Pravilnikom o računovodstvu obvezala primjenjivati Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja, trebala je prilagoditi vođenje poslovnih knjiga svojoj djelatnosti i primijeniti Kontni okvir za gospodarska društva. Upravni odbor Ustanove je u travnju 2020. godine donio Odluku o primjeni kontnog okvira za gospodarska društva (točka 4. Izvješća).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za financijska izvješća

Rukovodstvo Ustanove odgovorno je za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvješćivanja koje je ustanovila Ustanova.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih financijskih izvješća.

Kao dio revizije, sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola Ustanove;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju financijskih izvješća **Ustanove iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški za 2019. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, financijske transakcije i informacije Ustanove za 2019. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. Knjigovodstveno evidentiranje nabave i utroška prehrambenih proizvoda nije vršeno u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, niti su uspostavljeni normativi potrošnje prehrambenih proizvoda, čime nije osigurana potpuna kontrola utroška zaliha (točke 6.1.2.1 i 6.2.2.3 Izvješća).

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-ju 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo od Ustanove sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeće pitanje:

- Ugovorom o radu, zaključenim sa direktorom Ustanove, između ostalog, utvrđena je posebna naknada u iznosu od 24 mjesečne plaće direktora u slučaju jednostranog otkaza ugovora. Ovakav način ugovaranja nije utemeljen Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH i Zakonom o radu (točka 4. Izvješća).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih Izvješća, rukovodstvo Ustanove odgovorno je osigurati da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ustanove, prema definiranim kriterijima, sukladno zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 27. 8. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Finansijski plan Ustanove za 2019. godinu i izmjene i dopune Finansijskog plana za 2019. godinu;
- Zakon o preuzimanju prava i obveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH;
- Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom;
- Zakon o ustanovama;
- Zakon o radu;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o javnim nabavama;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona;
- Pravila Ustanove iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški.

III IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški je javna ustanova u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine, koja obavlja zaštitu starih i odraslih osoba, sa smještajem i određenim stupnjem zdravstvene skrbi. Zakonom o preuzimanju prava i obveza osnivača nad ustanovama socijalne skrbi u Federaciji Bosne i Hercegovine¹ Parlament Federacije Bosne i Hercegovine preuzeo je prava i obveze osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH. Zakonom je izmijenjen dotadašnji naziv – Zavod za vaspitanje ženske djece i omladine Ljubuški. Zakon predstavlja osnivački akt na osnovu kojeg je izvršen upis Ustanove u sudski registar. Rješenje o registraciji Općinskog suda u Širokom Brijegu doneseno je u veljači 2012. godine, u kojem je kao osnivač upisana Vlada FBiH, a Rješenjem o izmjeni podataka iz rujna 2018. godine osnivač Ustanove je Parlament FBiH.

Zakonom je također definirano da nadzor nad stručnim radom i nad zakonitošću rada Ustanove vrše Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo pravde, Federalno ministarstvo zdravstva i Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, svatko u okviru svoje nadležnosti.

Ustanova je počela sa radom 1. 6. 2017. godine, nakon što je dobila Rješenje Federalnog ministarstva rada i socijalne politike o ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti.

U skladu sa Pravilima Ustanove, od 20. 4. 2018. godine, temeljna djelatnost je pružanje usluga starim, kronično bolesnim, invalidnim, iznemoglim i drugim osobama. Ustanova korisnicima pruža sljedeće usluge: smještaj i prehranu; njegu i zdravstveno zbrinjavanje; usluge socijalnog rada, radne terapije, radnih aktivnosti; usluge organiziranog odmora i rekreacije; kulturno-zabavne aktivnosti; stručne tretmane i druge aktivnosti, ovisno o korisničkim potrebama. U okviru temeljne djelatnosti ustanove mogu se organizirati: centar za dnevni boravak; prihvatilište za odrasle i stare osobe; centar za pružanje njege i pomoći u kući.

Ustanova se može, u skladu sa Zakonom, pored temeljne djelatnosti, baviti dopunskom djelatnošću (proizvodnja i prodaja određenih proizvoda u vlastitim radionicama i drugo).

Organi upravljanja, rukovođenja i kontrole poslovanja su: Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor. Upravni odbor je imenovan Rješenjem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, na period od četiri godine, na koje je Vlada FBiH dala suglasnost 10. 3. 2016. godine. Ima pet članova i čine ga: predsjednik Jozo Barišić i članovi Milan Ševo, Ivana Barišić, Ivan Bebek i Namik Hodžić.

Nadzorni odbor je imenovan Rješenjem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, na period od četiri godine, na koje je Vlada FBiH dala suglasnost 10. 3. 2016. godine. Ima tri člana i čine ga: predsjednica Memnuna Mahić, članica Radmila Gašpar i član Ivan Jelčić.

Direktor Ustanove, Marijan Čuvalo, imenovan je Odlukom Upravnog odbora od 24. 6. 2016. godine na mandatno razdoblje od četiri godine, na koju je Vlada FBiH dala suglasnost 16. 6. 2016. godine. Direktor organizira i vodi poslovanje Ustanove i odgovoran je Upravnom odboru za rezultate rada i finansijsko poslovanje.

Pravilnikom o radu sa unutarnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta, uspostavljene su organizacijske jedinice: Služba za pravne, administrativne i finansijske poslove; Služba zdravstvene zaštite, socijalnog rada i skrbi o korisnicima i Tehnička služba, održavanje objekta i okoliša. Pravilnikom su sistematizirana 44 radna mjesta, a 31. 12. 2019. godine zaposlena je 41 osoba. Tijekom 2019. godine u Ustanovu je primljeno 12 zaposlenika, od čega je njih devet na neodređeno vrijeme, dok su za tri zaposlenika istekli ugovori o radu na određeno vrijeme.

Sjedište Ustanove je u Ljubuškom, Ulica Put za Bučine broj 15.

¹ „Sl. novine FBiH”, br. 31/08 i 27/12

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Ustanove za 2019. godinu i usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima, sa prekidima u razdoblju od siječnja 2020. godine do svibnja 2020. godine.

Imajući u vidu da je Vlada Federacije BiH 16. 3. 2020. godine proglasila stanje nesreće zbog situacije izazvane pandemijom COVID-19, subjekti revizije su na osnovu zaključaka i preporuka Vlade FBiH reorganizirali svoj rad i skratili radno vrijeme, što može utjecati na način obavljanja poslova u okviru uspostavljenog kontrolnog okruženja. Zbog ovih okolnosti, a s ciljem prikupljanja dovoljnih i primjerenih revizijskih dokaza, subjektima revizije omogućeno je dostavljanje dokumentacije za završnu reviziju elektronskim putem.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši financijsku reviziju Ustanove u cilju iskazivanja mišljenja o financijskim izvješćima i usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija iskazanih u financijskim izvješćima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dano je ukupno 11 preporuka.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Sustav unutarnjih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, rukovodstvo je odgovorno za uspostavljanje funkcionalnog sustava unutarnje kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH² i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH³ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava unutarnjih kontrola na osnovu COSO modela.

Faktor koji najviše utječe na funkcionalnost sustava unutarnjih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštivanje zakonskih propisa.

Pravilima Ustanove iz travnja 2018. godine, kao općim aktom, definiran je: naziv i sjedište, djelatnost, pravni položaj, zastupanje i predstavljanje, imovina i ustroj Ustanove, tijela Ustanove i njihov djelokrug i ostala pitanja značajna za rad Ustanove.

U cilju uspostave adekvatnog kontrolnog okruženja doneseni su i u primjeni: Pravilnik o radu sa unutarnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta; Pravilnik o računovodstvenim politikama; Pravilnik o računovodstvu; Pravilnik o financijskom poslovanju; Pravilnik o blagajničkom poslovanju; Pravilnik o plaćama i drugim materijalnim primanjima radnika; Pravilnik o internim procedurama u postupku javnih nabava roba, usluga i radova; Pravilnik o postupku izravnog sporazuma; Pravilnik o uspostavljanju i radu povjerenstva za nabave; Pravilnik o popisu imovine potraživanja, zaliha i obveza; Pravilnik o korištenju službenih automobila u vlasništvu Ustanove; Pravilnik o reprezentaciji i poklonima, kao i drugi akti.

² „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

Pravilnikom o radu sa unutarnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta, kao dijelom sustava unutarnjih kontrola, uređen je način rada i rukovođenja, unutarnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, uvjeti koje zaposlenici moraju ispunjavati i potreban broj izvršitelja na radnim mjestima i druga pitanja, što je jedan od osnovnih stubova za uspostavu povoljnog kontrolnog okruženja sukladno COSO modelu.

Sa direktorom Ustanove predsjednik Upravnog odbora zaključio je ugovor o radu kojim je, između ostalog, utvrđena posebna naknada u iznosu od 24 mjesečne plaće direktora u slučaju jednostranog otkaza ugovora, pod uvjetom da direktor ne ostane zaposlenik. Ukoliko direktor ostane zaposlenik, poslodavac mu je, na ime posebne naknade, dužan isplatiti iznos koji odgovara iznosima preostalih plaća koje bi direktor ostvario do isteka predviđenog trajanja ugovora, kao da nije otkazan. Zaključen je novi Ugovor o radu u veljači 2020. godine, kojim je također utvrđena posebna naknada u iznosu od 24 mjesečne plaće direktora u slučaju jednostranog otkaza ugovora, bez drugih uvjeta. **Na ovakav način direktoru je osigurana naknada i za slučaj kada ne izvršava efikasno svoju dužnost. Ne možemo potvrditi osnovanost i opravdanost visine utvrđene posebne naknade od 24 mjesečne plaće u slučaju jednostranog otkaza ugovora, budući da nije utemeljena Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH i Zakonom o radu.**

Ustanova je, u skladu sa Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁴ i Pravilnikom o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH,⁵ imenovala koordinatora za financijsko upravljanje i kontrolu u ožujku 2018. godine. Sačinjeno je Godišnje izvješće o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole za 2019. godinu i dostavljeno Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike. **U izvješću se navodi da nije izrađen strateški plan i nije uspostavljen sustav upravljanja rizicima. Zbog toga sustav internih kontrola nije uspostavljen na zadovoljavajućoj razini, što za posljedicu ima da nisu uspostavljene kontrolne aktivnosti koje bi bile srazmjerne utvrđenim rizicima i imale za cilj da spriječe, odnosno ublaže rizik.**

Preporuka:

- ***poduzeti aktivnosti na izradi strateškog plana i uspostavi sustava upravljanja rizicima;***
- ***zaključivanje ugovora o radu sa direktorom, u dijelu utvrđivanja visine posebne naknade u slučaju jednostranog otkaza ugovora, vršiti sukladno zakonskim propisima.***

Knjigovodstvo i financijsko izvješćivanje Ustanove

Pravilnikom o računovodstvu iz 2016. godine definirana je organizacija knjigovodstva i računovodstva zasnovanog na računovodstvenim principima i na integralnoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja. Također, je utvrđena obveza pripreme, sastavljanja i prezentacije financijskih izvješća sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji i međunarodnim standardima.

Financijska izvješća za 2019. godinu nisu u potpunosti sačinjena sukladno Pravilniku o sadržaju i formi obrazaca financijskog izvješćivanja za gospodarska društva. Ustanova je primjenjivala kontni okvir za udruge kod vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja Financijskih izvješća za 2019. godinu. Osnovana je kao javna ustanova u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine i ima svojstvo pravne osobe, a ne kao udruženje ili fondacija, zbog čega nije mogla knjigovodstveno evidentiranje vršiti sukladno Kontnom planu za udruženja i druge neprofitne organizacije. Budući da se Pravilnikom o računovodstvu obvezala primjenjivati Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja, trebala je prilagoditi vođenje poslovnih knjiga svojoj djelatnosti i primjenjivati Kontni okvir za gospodarska društva. Također, Federalno ministarstvo financija je pisanim aktom, u studenom 2019. godine, utvrdilo da je Ustanova prilikom vođenja poslovnih knjiga dužna primjenjivati Kontni okvir za gospodarska društva.

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 06/17

Navedeno je i da Ustanova sredstva za rad osigurava iz naknada za pružene usluge, kapitalnih i tekućih transfera Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Nedostatak ovakvog izvješćivanja je u iskazivanju i vrednovanju prihoda, rashoda i poslovnog rezultata, jer se ne utvrđuje finansijski rezultat ili uspješnost poslovnog subjekta iz poslovne djelatnosti, nego se iskazuju svi prihodi i rashodi, a rezultat poslovanja razdoblja je višak prihoda nad rashodima ili višak rashoda nad приходima.

Upravni odbor je u travnju 2020. godine donio Odluku o promjeni kontnog okvira i primjeni kontnog okvira za gospodarska društva od 2020. godine.

Unutarnja revizija

Sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁶ i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁷, Ustanova nije bila obvezna formirati Jedinicu za internu reviziju, niti ju je uspostavila.

Prevenција korupcije

Ustanova je u 2017. godini izradila Plan integriteta na osnovu Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. u FBiH i Akcionog plana za provođenje Strategije⁸ koje je donijela Vlada FBiH u 2016. godini. Plan integriteta proveden je u četiri faze u 2017. godini, i to: organizacija i planiranje procesa izrade Plana integriteta; identifikacija prijetnji i podložnosti koruptivnom djelovanju, identifikacija postojećih mjera, kontrola, izrada i usvajanje Plana integriteta. U Planu je dan pregled radnih mjesta podložnih koruptivnom djelovanju i mapirane su „ranjive aktivnosti“ sa razinama rizika. Utvrđeni su kontrolni mehanizmi za provedbu preventivnih mjera za smanjenje mogućnosti za nastanak koruptivnih pojava u Ustanovi, odnosno za provedbu Plana integriteta. Tijekom 2019. godine nije bilo aktivnosti.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE FINACIJSKOG PLANA I IZVJEŠĆIVANJE

Financijski plan Ustanove za 2019. godinu direktor je sačinio 9. 11. 2018. godine, a Nadzorni i Upravni odbor su ga usvojili 20. 11. 2018. godine. Financijskim planom su predviđeni uravnoteženi prihodi i rashodi u visini od 1.395.000 KM, a kapitalni izdaci od 60.000 KM. Izmjene i dopune finansijskog plana izvršene su 22. 8. 2019. godine, po kojem je došlo do povećanja od 22.000 KM i sa uravnoteženim приходima i rashodima od 1.417.000 KM. U strukturi planiranih prihoda najznačajniji su prihodi od pruženih usluga od 1.085.000 KM, zatim prihodi iz namjenskih izvora financiranja od 290.000 KM i prihodi iz donacija u iznosu od 42.000 KM. U strukturi rashoda najznačajniji su troškovi bruto plaća od 640.000 KM i ostalih naknada radnicima od 109.000 KM, zatim materijalni troškovi od 203.000 KM, rezerviranja za sudske sporove od 150.000 KM (tužbe bivših članova Upravnog odbora i v. d. direktora), troškovi energije od 78.000 KM i troškovi naknada članovima odbora od 60.000 KM.

Planirani i ostvareni pokazatelji iz finansijskog plana dani su u tabeli:

u KM

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2018. god.	Izmjene Plana za 2019. god.	Ostvareno u 2019. god.	Indeks (5/4)x100	Indeks (5/3)x100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	1.442.447	1.417.000	1.305.070	92,1	90,5
II	Rashodi	1.109.097	1.417.000	1.345.946	95,0	121,3
III	Dobit (gubitak) poslovanja (I-II)	333.350	0	(40.876)		

Pored Finansijskog plana, Upravni odbor je 9. 11. 2018. usvojio Plan kapitalnih investicija Ustanove za period 2019. – 2023. godine. Planirane investicije su za svaku godinu posebno iskazane, a za 2019. je planirano ulaganje od 60.000 KM za izgradnju rehabilitacijskog bazena u iznosu od 50.000 KM i nabavku aparata za fizikalnu terapiju od 10.000 KM iz sredstava državne pomoći. Sredstva državne pomoći za te namjene nisu dobili, niti su planirana kapitalna ulaganja realizirana u 2019. godini.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 82/13, 74/14, 95/15, 48/17

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

Planom i programom rada za 2019. godinu utvrđeni su osnovni podaci o Ustanovi, djelatnost i unutarnji ustroj, plan rada za svaku organizacionu jedinicu, stručno usavršavanje i suradnju sa drugim institucijama, lokalnom zajednicom i ulaganja. **Ustanova je također bila obvezna, a nije donijela Plan rada i razvoja za razdoblje od pet godina, sukladno odredbama članka 58. Pravila Ustanove.** Zbog toga nije posebno utvrđen program i organiziranje djelatnosti poslovanja, zapošljavanje, razvoj i osposobljavanje kadrova, način osiguranja finansijskih sredstava za obavljanje djelatnosti, kao i druga pitanja koja predstavljaju dugoročnu viziju razvoja Ustanove.

Ukupno ostvareni prihodi u 2019. godini iskazani su u iznosu od 1.305.070 KM i u odnosu na planirane manje su izvršeni za 111.930 KM. Odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane najvećim dijelom odnosi se na manje ostvarenje prihoda iz proračuna za 94.174 KM i na planirane prihode od donacija privatnih i fizičkih osoba u iznosu od 42.000 KM, koji uopće nisu ostvareni.

Ukupno ostvareni rashodi za 2019. godinu iskazani su u iznosu od 1.345.946 KM. U odnosu na plan manje su ostvareni za 71.054 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 236.849 KM. Rashodi su planirani i razvrstani po kontnom planu za gospodarska društva, dok je njihovo ostvarenje izvršeno po klasifikaciji za neprofitne organizacije i fondacije, što otežava usporedivost planiranih i ostvarenih rashoda. Također, plan rashoda nije zasnovan na realnim pokazateljima, što je dovelo do značajnog odstupanja. Tako je za troškove amortizacije planirano 1.000 KM, a za 2019. godinu iznosila je 172.314 KM, dok je u prethodnoj godini iznosila 164.468 KM. Planirana su rezerviranja za sudske sporove (150.000 KM), a u 2019. godini nije bilo obveza za izmirenje po sudskim sporovima.

Ustanova je za 2019. godinu iskazala višak rashoda nad prihodima u iznosu od 40.876 KM.

Upravni odbor je 13. 2. 2020. godine usvojio Izvješće o radu Ustanove za 2019. godinu. U njemu su dana pojedinačna izvješća službi, te finansijsko izvješće, uz zaključak da je Ustanova godinu završila sa punim smještajnim kapacitetom.

Ne možemo potvrditi da je Ustanova postupila u potpunosti sukladno članku 58. Pravila: iako je bila obvezna, nije donijela Plan rada i razvoja za razdoblje od pet godina koji treba predstavljati dugoročnu viziju razvoja. Također, utvrđena su odstupanja u Finansijskom planu kod planiranih i realiziranih troškova amortizacije i rezerviranja, kao i kod planiranih prihoda iz proračuna i donacija, zbog čega je trebalo izvršiti usklađivanje, odnosno izmjene i dopune Finansijskog plana.

Preporuke:

- **donijeti Plan rada i razvoja za razdoblje od pet godina, sukladno Pravilima Ustanove;**
- **Financijski plan sačinjavati na realnim osnovama, a kod utvrđenih značajnijih odstupanja izvršiti izmjene i dopune Financijskog plana.**

6. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Financijska izvješća za 2019. godinu nisu u potpunosti sačinjena sukladno Pravilniku o sadržaju i formi obrazaca finansijskog izvješćivanja za gospodarska društva, jer nisu primijenjeni propisani obrasci kod sačinjavanja Bilance stanja i Bilance uspjeha. Ustanova je primjenjivala kontni okvir za udruge kod vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja Financijskih izvješća za 2019. godinu.

Ustanova je sačinila Godišnja finansijska izvješća za 2019. godinu, a Upravni odbor ih je usvojio 13. 2. 2020. godine i dostavljena su nadležnim organima i institucijama u utvrđenom roku. Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike 27. 2. 2020. godine dostavljena su Godišnja finansijska izvješća i Izvješće o radu Ustanove za 2019. godinu.

6.1 BILANCA USPJEHA

6.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvješćima za 2019. godinu ukupno ostvareni prihodi iskazani su u iznosu od 1.305.070 KM i u odnosu na prošlu godinu manji su za 137.377 KM. Struktura planiranih i ostvarenih prihoda u obračunskom razdoblju iskazana je kako slijedi:

Opis	Izmjene Finansijskog plana za 2019.	Izvršenje u 2019. godini	u KM
			Index (3/2)x100
1	2	3	4
PRIHODI	1.417.000	1.305.070	92,1
Prihodi iz proračuna	290.000	195.826	67,5
Humanitarni prihodi	42.000	0	0
Prihodi od vlastite aktivnosti	1.085.000	1.093.561	100,8
Ostali poslovni prihodi	0	15.683	0

Ustanova najveći dio prihoda ostvaruje od participacije korisnika socijalnih usluga – starih, kronično bolesnih, invalidnih, iznemoglih i drugih osoba – za smještaj, prehranu, njegu i zdravstveno zbrinjavanje. Cijene usluga utvrdio je Upravni odbor u siječnju 2017. godine, uz prethodnu suglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike. Za korisnike koji samostalno obavljaju životne aktivnosti cijena je 29,00 KM, za polupokretne/nepokretne cijena je 35,74 KM po danu smještaja, a korisnici koji žele jednokrevetnu sobu nadplaćuju po 100 KM. Upravni odbor Ustanove je u svibnju 2019. godine donio novu Odluku, kojom nisu mijenjane cijene, ali je utvrđena cijena pratnje osoblja uz prijevoz Ustanove, koju snosi korisnik u visini od 1,00 KM po prijednom kilometru.

6.1.1.1 Prihodi iz proračuna

Prihodi iz proračuna (195.826 KM) odnose se na priznati dio prihoda po osnovu obračunate amortizacije za donirana sredstva u iznosu od 166.237 KM za 2019. godinu, zatim na priznati prihod iz donacija za izgubljene sudske sporove u iznosu od 21.744 KM, kao i priznati prihod po osnovu doniranog zemljišta u iznosu od 7.326 KM.

6.1.1.2 Prihodi od vlastite aktivnosti

Prihodi od vlastite aktivnosti iskazani su u iznosu od 1.093.561 KM i odnose se na prihode od korisnika socijalnih usluga. Za svakog korisnika smještaja zaključen je ugovor sa korisnicima smještaja ili centrima za socijalni rad, koji za svoje korisnike izmiruju troškove smještaja. Sa Centrima za socijalni rad (Ljubuški, Grude i Posušje) zaključeni su ugovori za 12 korisnika smještaja. Ugovorima su definirane usluge koje pruža Ustanova, cijena smještaja, kao i druga međusobna prava i obveze korisnika i Ustanove. Ugovorima sa centrima za socijalni rad utvrđen je udio korisnika u troškovima smještaja, za koji iznos se umanjuje obveza centara. Na kraju revidirane godine postignut je puni kapacitet smještaja od 100 korisnika. Prihodi se priznaju na temelju ispostavljenih računa u obračunskom periodu kojem pripadaju.

6.1.1.3 Ostali prihodi

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 15.683 KM i najvećim dijelom se odnose na ukinuta rezerviranja (9.561 KM), naplate troškova po sudskoj presudi (3.134 KM) i prihod od refundacija Zavoda za zdravstveno osiguranje (2.976 KM).

6.1.2 Rashodi

Godišnjim financijskim izvješćima za 2019. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 1.345.946 KM i u odnosu na planirane manji su za 71.054 KM ili 5,01%. Struktura planiranih i ostvarenih rashoda prikazana je u tabeli:

	u KM		
Opis	Izmjene Financijskog plana za 2019. godinu	Izvršenje u 2019. godini	Indeks (3/2)x100
1	2	3	4
RASHODI	1.417.000	1.345.946	95,0
Materijal i energija	297.000	256.990	86,5
Usluge	106.000	128.771	121,4
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	773.000	770.956	99,7
Amortizacija	1.000	172.314	17.231,4
Putni troškovi	4.000	360	9,0
Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata	0	11.110	0
Ostali rashodi	236.000	5.445	2,3

6.1.2.1 Materijal i energija

Troškovi materijala i energije iskazani su u iznosu od 256.990 KM i u odnosu na planirane manji su za 40.010 KM. Najznačajniji troškovi materijala i energije odnose se na: troškove prehrambenih proizvoda (156.516 KM), troškove plina za grijanje (25.325 KM), troškove električne energije (23.203 KM), troškove materijala za čišćenje i ostalog pomoćnog materijala (22.284 KM), troškove sitnog inventara i autoguma (14.787 KM), troškove lijekova i medicinskog potrošnog materijala (6.896 KM) i troškove goriva i maziva (4.928 KM).

Troškovi prehrambenih proizvoda (156.516 KM) odnose se na nabavljeni materijal i sirovine za rad kuhinje i pripremu obroka korisnicima Ustanove. Nabave prehrambenih proizvoda evidentirane su na troškovima na temelju računa dobavljača. Nisu uspostavljeni normativi utroška za svaki obrok pojedinačno, kojim bi se utvrdila vrsta i količina namirnica potrebna za pripremanje određenog jela prema propisanom receptu. Temelj za iskazivanje troškova trebaju činiti svi troškovi namirnica potrebni za pripremu određene vrste jela, prema normativu i nabavnim cijenama namirnica. Zbog ovakvog načina iskazivanja troškova ne možemo potvrditi da je uspostavljena adekvatna kontrola utroška prehrambenih proizvoda, a samim tim ni da su troškovi realno iskazani. Također, nije uspostavljeno materijalno knjigovodstvo, sukladno zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.2.3 Izvješća.

Preporuka:

- **sačiniti normative utroška prehrambenih proizvoda s ciljem uspostavljanja adekvatne kontrole utroška prehrambenih proizvoda.**

6.1.2.2 Usluge

Troškovi usluga iskazani su u iznosu od 128.771 KM i u odnosu na planirane više su ostvareni za 22.771 KM. Najznačajniji troškovi su: naknade po ugovorima Upravnom odboru, Nadzornom odboru i imenovanim komisijama Ustanove (47.100 KM), troškovi odvjetničkih i notarskih usluga (13.716 KM), troškovi vode (11.516 KM), usluge tehničke zaštite i nadzora (9.402 KM), troškovi revizorskih usluga (5.850 KM), troškovi knjigovodstvenih usluga (5.500 KM) i zdravstvene usluge (4.259 KM).

Naknade po ugovorima Upravnom odboru, Nadzornom odboru i komisijama iskazane su u iznosu od 47.100 KM, a odnose se na isplaćene neto naknade za 2019. godinu: Upravnom odboru (31.200 KM), Nadzornom odboru (13.200 KM), naknade angažiranom vanjskom članu Komisije za prijem i otpust korisnika Ustanove (1.800 KM) i vanjskom članu Komisije za javne nabave (900 KM).

Odlukom o visini naknada predsjednicima i članovima Upravnog i Nadzornog odbora od 19. 10. 2017. godine utvrđena je naknada (predsjednicima 600 KM i članovima 500 KM). Poslovnica o radu definirano je pravo na mjesečnu naknadu, ali isplata nije uvjetovana održavanjem sjednica. Naknada je isplaćena svaki mjesec, bez obzira na rad i održavanje sjednica. Visina naknade članu komisije određena je Odlukom o imenovanju komisije za javne nabave (300 KM za otvoreni, konkurentski, ograničeni i pregovarački postupak, a 100 KM za direktni sporazum), a članu Komisije za prijem i otpust korisnika Ustanove naknada je utvrđena Odlukom o imenovanju komisije za prijem i otpust korisnika Ustanove (150 KM mjesečno).

6.1.2.3 Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja

Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja iskazani su u iznosu od 770.956 KM i manji su od planiranih za 2.044 KM. Čine 57,3% ukupnih rashoda. Struktura iskazanih troškova plaća i ostalih primanja prikazana je u tabeli:

Opis	Izmjene Financijskog plana za 2019. godinu	Izvršenje u 2019. godini	u KM
			Indeks (3/2)x100
1	2	3	4
TROŠKOVI PLAĆA I OSTALIH OSOBNIH PRIMANJA	772.000	770.956	99,86
Bruto plaće zaposlenih	664.000	667.340	100,50
Naknada za prijevoz na posao i sa posla	44.000	44.670	101,52
Naknade za topli obrok	45.000	41.162	91,47
Regres za godišnji odmor	19.000	17.784	93,60

Bruto plaće zaposlenih iskazane su u iznosu od 667.340 KM i u odnosu na planirane veće su za 3.340 KM ili 0,5%.

Obračun plaća i naknada vršen je sukladno: Zakonu o radu⁹, Zakonu o porezu na dohodak¹⁰, Zakonu o doprinosima¹¹, Pravilniku o radu sa unutarnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta i Pravilniku o plaćama i drugim materijalnim primanjima zaposlenih iz 2018. godine. Pravilnikom o plaćama i drugim materijalnim primanjima radnika utvrđeni su koeficijenti za svako predviđeno radno mjesto u intervalu od 1,80 do 3,30, a za direktora Ustanove utvrđen je koeficijent od 6,80. Osnovicu za neto plaću prije poreza na dohodak radnika Ustanove čini umnožak satnice i broja radnih sati obračunskog mjeseca. Vrijednost neto satnice dobije se na način da se vrijednost koeficijenta množi s osnovicom za plaću i podijeli sa prosječnim brojem radnih sati za godinu obračuna (prosječan mjesečni fond sati dobije se dijeljenjem ukupnih sati na godišnjoj razini sa brojem mjeseci u godini). Osnovicu za plaću utvrđuje, na prijedlog direktora, Upravni odbor Ustanove, a definirana je članom 7. Pravilnika o plaćama i materijalnim pravima zaposlenih u iznosu od 300 KM za sve zaposlenike Ustanove.

Osnovna plaća radnika na ime minulog staža uvećava se za 0,4% za svaku započetu godinu staža provedenog u Ustanovi, s tim da ukupno povećanje po ovoj osnovi ne može biti veće od 20%. Radnik ima pravo na povećanu plaću, u skladu s Pravilnikom, za: prekovremeni i noćni rad najmanje 25% neto satnice, rad na dan sedmičnog odmora najmanje 15% neto satnice i rad u dane praznika koji su po zakonu državni praznici najmanje 40% neto satnice.

Plaća direktora regulirana je Ugovorom o radu, zaključenim s predsjednikom Upravnog odbora 24. 6. 2016. godine. Ugovorom je definirano da direktoru pripada plaća u visini od dvije prosječne isplaćene mjesečne neto plaće na području FBiH. Zbog organizacijskih i poslovnih promjena, dva puta je mijenjan ugovor o radu direktora, i od 23. 10. 2017. godine, kada je zaključen drugi Aneks ugovora o radu – menadžerskog ugovora, promijenjen mu je koeficijent radnog mjesta na 6,80 i osnovna bruto plaća na iznos od 3.285 KM. Ugovorom o radu direktor ima pravo raspolaganja službenim vozilom, kao i ostale naknade na koje zaposleni Ustanove imaju pravo u skladu s Pravilnikom o plaćama.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18

Najviša neto plaća isplaćena u 2019. godini iznosila je 2.228 KM, najniža 552 KM, dok je prosječna neto plaća iznosila 796 KM.

Naknade za prijevoz na posao i s posla iskazane su iznosu od 44.670 KM. Pravilnikom o plaćama i drugim materijalnim primanjima radnika (članak 10.) utvrđeno je da pravo na naknadu za prijevoz ostvaruju zaposlenici kojima je mjesto stanovanja udaljeno najmanje 2 km od mjesta rada. Visina naknade je 0,15 KM po prijeđenom kilometru i ne može biti veća od 200 KM, bez obzira na udaljenost. Zaposlenici svoja prava ostvaruju na osnovu Izjave o udaljenosti mjesta stanovanja od mjesta rada ovjerene kod nadležnog tijela, uz koju prilažu potvrdu o prebivalištu, na osnovu čega direktor izdaje Rješenje o podmirenju troškova prijevoza.

Konstatirali smo da naknade za troškove prijevoza zaposlenicima Ustanove nisu obračunate i isplaćene sukladno Pravilniku o plaćama i drugim materijalnim primanjima radnika, nego u visini od 15% cijene litra goriva po prijeđenom kilometru. Kod obračuna je korištena cijena litra goriva u iznosu od 2,41 KM, a dužina prijeđenih kilometara uzeta je iz izjave svakog zaposlenika. Ovako utvrđena visina naknade za prijevoz veća je u odnosu na definiranu Pravilnikom o plaćama i drugim materijalnim primanjima radnika.

Preporuka:

- ***naknade za prijevoz na posao i sa posla obračunati i isplatiti sukladno odredbama Pravilnika o plaćama i materijalnim primanjima radnika.***

Naknade za topli obrok iskazane su u iznosu od 41.162 KM, a obračun i isplata vršena je sukladno Odluci direktora iz 2017. godine.

Naknade za isplatu regresa za godišnji odmor iskazane su u iznosu od 17.784 KM, a isplaćene su na osnovu Odluke direktora od 3. 7. 2019. godine za 39 zaposlenika u visini od 50% prosječno isplaćene neto plaće u Federaciji BiH.

6.1.2.4 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 172.314 KM. Obračun se vrši putem vremenske amortizacije, linearnom metodom za svako sredstvo pojedinačno, u skladu sa amortizacijskim stopama i procijenjenim vijekom trajanja sredstava. Prema strukturi, obračunata amortizacija se u najvećem dijelu odnosi na donirana sredstva za opremu (94.081 KM) i građevinske objekte (52.004 KM).

6.1.2.5 Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od finansijskog rezultata iskazani su u iznosu od 11.110 KM, a odnose se na poreze i doprinose na isplaćene naknade Upravnom odboru, Nadzornom odboru i vanjskim članovima imenovanih komisija.

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvješćima za 2019. godinu iskazan je višak rashoda nad prihodima u iznosu od 40.876 KM i Odlukom Upravnog odbora od 13. 2. 2020. godine utvrđeno je da se pokriće viška rashoda nad prihodima osigura iz akumulirane neraspoređene dobiti iz prethodnih godina.

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iz ranijih godina iznosio je 593.743 KM, od čega je ostvareni višak prihoda u 2018. godini iznosio 333.350 KM.

6.2 BILANCA STANJA

6.2.1 Stalna sredstva

U financijskim izvješćima Ustanove na 31. 12. 2019. godine iskazana su stalna sredstva u iznosu od 6.510.573 KM i odnose se na nekretnine, postrojenja i opremu (6.476.285 KM), biološka stalna sredstva (30.821 KM) i ostala nematerijalna sredstva (3.467 KM).

Stalna sredstva početno se vrednuju i iskazuju po trošku nabave, sukladno članku 4. Pravilnika o računovodstvenim politikama. Nakon početnog priznavanja dugoročne imovine, mjerenje se vrši metodom nabavne vrijednosti. Ustanova primjenjuje linearnu metodu amortizacije, tako da se stalno sredstvo iskazuje po njegovom trošku nabavke, umanjeno za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja, ako postoje.

Struktura i promjene na stalnim sredstvima u 2019. godini daju se u tabeli:

u KM

R. b.	Opis	Zemljišta	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Transp. sredstva	Ostala sredstva	Materijalna sredstva u pripremi	Ukupno
0	1	2	3	4	5	6	7	8 (2 do 7)
1	Nabavna vrijednost							
	na 1. 1. 2019. g.	732.550	5.204.714	899.468	88.281	47.076	0	6.972.089
	- izravna povećanja u 2019.	0	12.870	994	0	0	38.557	52.421
	- prijenos sa pripreme	0	0	38.557	0	0	(38.557)	0
	- otuđenje i rashodovanje	0	0	0	0	0	0	0
	- ostalo	0	0	0	0	0	0	0
	na 31. 12. 2019. g.	732.550	5.217.584	939.019	88.281	47.076	0	7.024.510
2	Akumulirana amortizacija							
	na 1. 1. 2019.g.	0	143.593	176.634	15.503	5.895	0	341.625
	- amortizacija za 2019. g.	0	53.986	102.606	8.828	6.893	0	172.313
	- otuđenje i rashodovanje	0	0	0	0	0	0	0
	- ostalo	0	0	0	0	0	0	0
	na 31. 12. 2019. g.	732.550	197.579	279.240	24.331	12.788	0	513.938
3	Neto knjigovodstvena vrijednost							
	na 1. 1. 2019. g.	732.550	5.061.121	722.834	72.778	41.181	0	6.630.464
	na 31. 12. 2019. g.	732.550	5.020.005	659.779	63.950	34.288	0	6.510.572

U okviru stalnih sredstava karakteristične su sljedeće pozicije:

- **Zemljišta** su iskazana u iznosu od 732.550 KM, a odnose se na zemljište ispod i oko poslovne zgrade Ustanove, iskazano na osnovu procjene vještaka građevinske struke iz 2012. godine.
- **Građevinski objekti** iskazani su u iznosu od 5.020.004 KM (nabavne vrijednosti: 5.217.584 KM, ispravke vrijednosti: 197.580 KM), a odnose se na zgradu u kojoj Ustanova obavlja osnovnu djelatnost i montažni objekt – platenik čija je nabava od 12.870 KM izvršena u 2019. godini. Za iznos obračunane amortizacije (53.986 KM) umanjena je vrijednost građevinskih objekata. Zgrada uprave (nabavne vrijednosti: 5.200.436 KM) iskazana je na temelju procjene vještaka građevinske struke iz 2012. godine (1.503.000 KM) i (3.697.436 KM) po informacijama Federalnog ministarstva rada i socijalne politike iz 2013., 2014. i 2015. godine.

Ulaganja u rekonstrukciju, izgradnju objekta i nabavu opreme vršilo je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike u razdoblju od 2011. do 2015. godine. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike informiralo je Ustanovu 9. 9. 2013. godine da je do tada investirano u gradnju Ustanove 2.500.030 KM, kao i da su Ustanovi dostavili po jedan primjerak projektne dokumentacije za prenamjenu prostora. Prema Informaciji od 13. 1. 2014. godine ulaganja tokom 2013. godine iznosila su 1.082.313 KM. Trećom Informacijom od 22. 1. 2015. godine Federalno ministarstvo rada i socijalne politike informiralo je Ustanovu da ukupna ulaganja u Ustanovu iznose 3.697.436 KM sa ciljem knjigovodstvenog evidentiranja ulaganja iz Proračuna FBiH.

Ustanova je na temelju dostavljenih informacija izvršila knjigovodstveno evidentiranje svih ulaganja u ukupnom iznosu od 3.697.436 KM, za razdoblje od 2011. do 2015. godine. Međutim, Uz komentar na Nacrt izvješća, za građevinske objekte dostavljeni su računi, privremene i okončane situacije od tri izvođača u ukupnom iznosu od 3.151.612 KM, iako je ulaganje u građevinski objekat iskazano u iznosu 3.697.436 KM. Zbog toga nije osigurana vjerodostojna dokumentaciju kojom se potvrđuje izvršeno ulaganje u zgradu Ustanove.

- **Postrojenja i oprema** iskazani su u iznosu od 659.781 KM (nabavne vrijednosti: 939.020 KM, ispravke vrijednosti: 279.239 KM), i najvećim dijelom ih čini oprema donirana Ustanovi putem kapitalnih transfera Federalnog ministarstva rada i socijalne politike. Najveći dio opreme iskazan je na temelju računa i ugovora dobavljača sa Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike za izvršena ulaganja u Ustanovu. Ulaganja se odnose na: opremu Lignum (249.925 KM – namještaj), opremu Panon (202.704 KM – medicinska oprema) opremu Vizum (75.247 KM – strojevi za pranje, sušenje i peglanje) i opremu Eurogast (73.843 KM – kuhinjski namještaj i oprema).
- **Transportna sredstva** iskazana su u iznosu od 64.700 KM (nabavne vrijednosti: 88.281 KM, ispravke vrijednosti: 23.581 KM) i odnose se na dva vozila kojima Ustanova raspolaže. U revidiranoj godini nije bilo povećanja ove imovine, a smanjenje se odnosi na obračunatu amortizaciju (8.828 KM).

Ne možemo potvrditi iskazano stanje građevinskih objekata za ulaganja Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u iznosu od 3.697.436 KM, jer nije osigurana vjerodostojna dokumentacija kojom se dokazuje iskazana vrijednost, što nije sukladno članku 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *vrijednost stalnih sredstava iskazivati na osnovu vjerodostojne dokumentacije, kako bi odražavali realno stanje u poslovnim knjigama.*

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa, i to za svako pojedinačno sredstvo. Stope amortizacije koje Ustanova primjenjuje su sljedeće:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
- Zgrade	100	1,00
- Namještaj	8	12,50
- Vozila i mehanizacija	10	10,00
- Višegodišnji nasadi	7	15,00
- Montažni objekat – platenik	5	20,00
- Oprema	9	11,00

Procjena vrijednosti umanjena sredstava

Ustanova na datum bilance, kao ni ranijih godina, nije vršila procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, sukladno zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine. S obzirom na to da imovina predstavlja značajnu stavku u Bilanci stanja Ustanove, ne možemo potvrditi da su financijska izvješća sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS-u i MSFI-ju.

Preporuka:

- *na datum bilance vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine.*

Vlasništvo nad nekretninama

Prema prezentiranim zemljišnoknjižnim izvacima, građevinski objekti i zemljište su u državnom vlasništvu, sa uknjiženim pravom korištenja na nekretninama u korist Ustanove.

Hipoteke i založno pravo

Ustanova nema ograničenja u raspolaganju imovinom, jer nisu dane hipoteke ni založna prava na imovinu.

6.2.2 Tekuća sredstva

U Godišnjim financijskim izvješćima na 31. 12. 2019. godine tekuća sredstva su iskazana u iznosu od 865.962 KM. Struktura tekućih sredstava prikazana je u tabeli: u KM

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
TEKUĆA SREDSTVA	865.962	739.625
Novac i novčani ekvivalenti	819.086	700.852
Kratkoročna potraživanja	43.215	35.261
Zalihe	2.418	3.512
Kratkoročna razgraničenja	1.243	0

6.2.2.1 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti iskazani su u iznosu od 819.086 KM i odnose se na iskazana stanja na transakcijskim računima (818.821 KM) i u blagajni (265 KM). Otvorena su tri transakcijska računa u sljedećim bankama: UniCredit bank d.d., Raiffeisen Bank d.d. BiH i NLB Bank d.d.

Putem blagajne se vrši naplata smještaja od korisnika Ustanove. Naplaćeni gotovi novac iz blagajne uplaćuje se na transakcijski račun u skladu s člankom 20. Zakona o unutrašnjem platnom prometu¹² i člankom 8. Uredbe o uslovima i plaćanju gotovim novcem.¹³

6.2.2.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 43.215 KM i odnose se na potraživanja od kupaca (40.239 KM) i potraživanja od Zavoda za zdravstveno osiguranje za refundacije bolovanja (2.976 KM).

Potraživanja od kupaca su potraživanja od korisnika u Ustanovi za smještaj u prosincu 2019. godine (18.766 KM) i od centara za socijalni rad Ljubuški (11.022 KM), Grude (9.082 KM) i Posušje (1.369 KM) za smještaj svojih korisnika u studenom i prosincu 2019. godine.

Pored iskazanih potraživanja od korisnika smještaja, određeni broj korisnika je u prosincu 2019. godine izvršio plaćanje za smještaj u siječnju 2020. godine, što je iskazano na obvezama za primljene avanse (17.769 KM).

6.2.2.3 Zalihe

Zalihe sirovina i materijala iskazane su u iznosu od 2.419 KM, a sastoje se od: materijala i sirovina za kuhinju (1.224 KM), materijala za čišćenje (516 KM) i uredskog materijala (679 KM).

Zalihe materijala i sirovina u kuhinji iskazane su na temelju stanja utvrđenog popisom 31. 12. 2019. godine. Za nabave materijala i sirovine za kuhinju Ustanova nije uspostavila materijalno knjigovodstvo, odnosno evidenciju i praćenje robe po vrsti, količini i vrijednosti, niti je nabave tih roba u glavnoj knjizi financijskog knjigovodstva evidentirala kroz zalihe sukladno zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.

Samo su tijekom prosinca 2019. godine kroz glavnu knjigu knjigovodstveno evidentirane nabave prehrambenih roba, pa je ukupan ulaz na zalihama iznosio 22.272 KM, a izlaz 21.048 KM, dok su troškovi prehrambenih proizvoda u 2019. godini iznosili 156.516 KM. Ustanova svakodnevno priprema obroke za korisnike od nabavljenog materijala i sirovina za potrebe kuhinje, ali za spremljene obroke nisu utvrđeni normativi utroška prehrambenih proizvoda po obroku, niti je utvrđena cijena pojedinih obroka, kako bi se uspostavila adekvatna kontrola potrošnje prehrambenih proizvoda, sukladno uspostavljenim normativima.

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 48/15

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 72/15, 82/15

Također, Računovodstvene politike nisu prilagođene potrebama Ustanove, jer se navode za zalihe robe i proizvoda u prodavnicama, a Ustanova nema prodavnicu. Računovodstvenim politikama niti drugim internim aktom nije detaljno uređeno koji su troškovi koji terete zalihe.

Ne možemo potvrditi da je vršeno knjigovodstveno iskazivanje nabave i potrošnje prehrambenih roba sukladno zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe. Računovodstvene politike nisu prilagođene potrebama Ustanove jer nije detaljno uređeno koji su troškovi koji terete zalihe, niti su uspostavljeni normativi potrošnje prehrambenih proizvoda.

Preporuka:

- **uspostaviti materijalno knjigovodstvo za evidentiranje i iskazivanje zaliha prehrambenih proizvoda sukladno zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe. Računovodstvenim politikama detaljno urediti iskazivanje i vrednovanje zaliha, prema specifičnostima Ustanove.**

6.2.3 Trajni izvori

Trajni izvori na datum bilance iskazani su u iznosu od 552.867 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 40.876 KM, koliko iznosi neraspoređeni višak rashoda za 2019. godinu. Neraspoređeni višak prihoda od 593.743 KM odnosi se na više ostvarene prihode u odnosu na rashode u prethodnom razdoblju, od čega se 333.350 KM odnosi na ostvareni višak prihoda u 2018. godini.

6.2.4 Dugoročna razgraničenja

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 6.748.998 KM i odnose se na odloženi prihod, odnosno na stanje nesučeljenih doniranih sredstava Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za izvršena ulaganja u Ustanovu. U tabeli je pregled primljenih donacija za koje su vršena ili će se vršiti sučeljavanja prihoda sa rashodima sa stanjem na 31. 12. 2019. godine:

u KM

Opis	Primljeni iznos	Sučeljeno do 2019.	Sučeljeno u 2019.	31. 12. 2019.
Odloženi prihod	7.261.622	336.495	195.306	6.729.821
Zemljište	732.550	0	7.325	725.225
Građevinski objekti	5.200.436	143.476	52.004	5.004.956
Oprema	918.559	182.728	100.409	635.422
Oprema 2017. godine	60.000	8.145	7.750	44.105
Oprema 2018. godine	60.000	2.146	6.074	51.780
Odluke za 2019. godinu	290.077	0	21.744	268.333

Ustanova je primila 290.077 KM na temelju Odluke Federalnog ministarstva rada i socijalne politike o dodjeli sredstava Ustanovi iz kolovoza 2019. godine. Odlukom su odobrena sredstva za sufinansiranje rada ustanova socijalne zaštite za zbrinjavanje na razini Federacije BiH, a zaključenim Ugovorom sa Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike utvrđeno je korištenje sredstava isključivo za izmirenje troškova pravomoćnih sudskih presuda donesenih do 31. 12. 2019. godine. Ugovorom se Ustanova obvezuje tromjesečno izvješćivati o utrošku sredstava, a neutrošena sredstva vratiti najkasnije u roku od 30 dana od dana pisane obavijesti Federalnog ministarstva rada i socijalne politike. Ustanova je tijekom 2019. godine od dobivenih sredstava iskoristila samo 21.744 KM za utvrđene namjene i u prosincu podnijela Zahtjev za prenamjenom sredstava u iznosu od 150.000 KM u svrhu izmirenja troškova tekućeg poslovanja, odnosno da ta sredstva mogu iskoristiti za izmirenje plaća zaposlenika u 2019. godini. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike nije odobrilo prenamjenu i u ožujku 2020. godine traži povrat dodijeljenih a neopravdanih sredstava. Ustanova je 27. 5. 2020. godine izvršila povrat primljenih, a neiskorištenih sredstava (267.293 KM).

Tijekom korisnog vijeka trajanja sredstava priznaje se prihod u visini obračunate amortizacije, sukladno zahtjevima MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći.

6.2.5 Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazane su u iznosu od 93.847 KM i u cijelosti se odnose na kratkoročne tekuće obveze. Struktura im je prikazana u tabeli:

	u KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
TEKUĆE OBAVEZE	93.847	131.734
Dobavljači	7.004	32.170
Obveze za primljene predujmove	17.769	23.579
Obveze za bruto plaće radnika	56.428	45.638
Obveze za bruto plaće i regres po sudskom sporu	0	4.491
Obveze za naknade UO, NO i komisije	4.763	5.380
Obveze za zatezne kamate po sudskoj presudi	0	14.571
Obveze za prijevoz na posao i sa posla	4.118	3.220
Obveze za topli obrok	3.765	2.685

Iskazane obveze za bruto plaće i regres po sudskom sporu u 2018. godini izmirene su u siječnju 2019. godine i odnose se na Presudu Županijskog suda Široki Brijeg. Po Presudi, Ustanova je dužna isplatiti tuženiku, bivšem v. d. direktoru, za manje isplaćene neto plaće, naknadu za korištenje godišnjeg odmora i zatezne kamate za kašnjenje isplate plaće, naknadu toplog obroka i prijevoza za razdoblje od 2013. do 2016. godine.

Obveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu od 7.004 KM, a najznačajnije se odnose na: „Liquivex“ d.o.o. Ljubuški (2.560 KM), JP „Elektroprivreda“ d.d. (2.061 KM), „Parkovi“ d.d. (749 KM) i „Perić“ d.o.o. (358 KM).

Obveze za bruto plaće radnika, iskazane u iznosu od 56.428 KM, odnose se na obveze za plaće radnika za prosinac 2019. godine, koje su isplaćene 6. 1. 2020. godine.

Obveze za troškove prijevoza i za topli obrok odnose se za prosinac 2019. godine i isplaćene su 6. 1. 2020. godine.

Obveze za naknade Upravnom odboru, Nadzornom odboru i komisiji odnose se na obveze za prosinac koje su isplaćene 13. 1. 2020. godine.

6.2.6 Popis sredstava i obveza

Direktor Ustanove je 9. 12. 2019. godine donio Odluku o popisu imovine i osnivanju komisije za popis, kojom se utvrđuje provođenje redovnog popisa sredstava i obveza i podnošenje izvješća o popisu najkasnije do 15. 1. 2020. godine. Izvješće o popisu sačinjeno je 13. 1. 2020. godine i sadrži zapisnike o popisu: novčanih sredstava i blagajne, primljenih avansa za 2019. godinu, obveza prema dobavljačima, stalnih sredstava, potraživanja od kupaca i od Zavoda za zdravstveno osiguranje, sredstava za čišćenje, hrane i sitnog inventara. U izvješću je konstatirano da se stvarno stanje zatečenih stalnih sredstava i sitnog inventara slaže sa knjigovodstvenim i da nema viškova i manjkova u odnosu na knjigovodstveno stanje. Nakon što je Nadzorni odbor prihvatio Izvješće o popisu, Upravni odbor je 13. 2. 2020. godine donio Odluku o usvajanju izvješća o popisu za 2019. godinu.

Međutim, Izvješćem o popisu nisu obuhvaćena iskazana razgraničenja – odloženi prihod (6.729.821 KM), nego je dostavljeno kao posebna popisna lista sa preuzetim stanjem iz knjigovodstva, bez danih podataka o bruto ulaganjima – donacijama i oprihodovanom dijelu donacija. Također, Komisija za popis je u izvješću navela opremu (Lignum, Panon, Vizum i Eurogast) u sumarnom iznosu i nismo se uvjerali da je proveden naturalni popis te opreme.

Ne možemo potvrditi da je u potpunosti izvršen naturalni popis svih iskazanih stanja opreme i razgraničenja – odloženog prihoda na 31. 12. 2019. godine, jer su iskazana stanja opreme po popisu, dana u sumarnom iznosu, u potpunosti identična iskazanim stanjima u knjigovodstvenim evidencijama, što ukazuje da redoviti popis imovine i obveza nije u potpunosti izvršen sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- **redovnim popisom u potpunosti utvrditi stvarno stanje iskazane imovine i obveza, te izvršiti njihovo usklađivanje sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

6.3 IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA

U Izvješću o novčanim tijekovima iskazani su ukupni novčani primici od 170.656 KM i ukupne novčane isplate od 52.422 KM, što je za rezultat imalo neto priliv gotovine u iznosu od 118.234 KM, za koji iznos je i uvećano stanje novčanih sredstava. Izvješće o novčanim tijekovima sačinjeno je sukladno Pravilniku o sadržaju i formi financijskih izvješća za gospodarska društva.

6.4 IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU

Izvješće o promjenama na kapitalu za 2019. godinu sačinjeno je sukladno Pravilniku o sadržaju i formi financijskih izvješća za gospodarska društva. Promjene na kapitalu odrazile su se na poziciji akumulirane neraspoređene dobiti i iskazano stanje na 31. 12. 2019. godine u iznosu od 552.867 KM usklađeno je sa iskazanom vrijednošću u glavnoj knjizi.

6.5 BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Bilješke uz financijska izvješća nisu sastavljane sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija financijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja, kao i članka 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. **U Bilješkama uz financijska izvješća dani su statistički podaci po bilančnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu dane potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima financijskih izvješća, sukladno zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz financijska izvješća.**

Preporuka:

- **Bilješke uz financijska izvješća sastavljati sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija financijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja.**

7. JAVNE NABAVE

Plan javnih nabava za 2019. godinu Upravni odbor je usvojio 20. 11. 2018. godine, a na njegove izmjene i dopune dana je suglasnost 28. 8. 2019. godine. Izmjenama i dopunama Plana predviđene su nabave roba u ukupnoj vrijednosti od 501.600 KM, usluga od 57.150 KM i radova u vrijednosti od 3.000 KM. Predviđene nabave roba najvećim dijelom se odnose na nabavu prehrambenih proizvoda u iznosu od 350.000 KM i plina u iznosu od 90.000 KM, gdje su planirani okvirni sporazumi na tri godine.

Tijekom 2019. godine provedena su dva otvorena postupka (prehrambenih proizvoda i plina) i zaključeni su okvirni sporazumi ukupne vrijednosti od 455.626 KM (sa PDV-om), 22 direktna sporazuma u vrijednosti od 91.633 KM i jedan konkurentski zahtjev u vrijednosti od 13.806 KM.

Testiranjem smo obuhvatili otvorene postupke, konkurentski zahtjev i više direktnih sporazuma javnih nabava pokrenutih tijekom 2019. godine, kao i dva konkurentska zahtjeva po kojima su nabave izvršene u 2019. godini, a ugovori zaključeni u 2018. godini.

Za nabavku prehrambenih proizvoda proveden je otvoreni postupak i sa odabranim dobavljačem zaključen je ugovor o nabavi 26. 2. 2019. godine na iznos od 309.894 KM bez PDV-a. Postupak je pokrenut Odlukom o pokretanju postupka od 19. 12. 2018. godine sa procijenjenom vrijednošću za razdoblje od tri godine od 350.000 KM. Tendersku dokumentaciju preuzelo je osam zainteresiranih ponuđača, a u utvrđenom roku zaprimljene su tri ponude. Jedna pristigla ponuda je odbačena jer znatno premašuje procijenjenu vrijednost javne nabave. Na Odluku o izboru najpovoljnijeg dobavljača od 14. 1. 2019. godine blagovremeno je izjavio žalbu drugorangirani ponuditelj. Komisija za javne nabave ponovno je pristupila pregledu i ocjeni ponuda, te utvrdila da je Žalba osnovana i da prvorangirana ponuda ne ispunjava uvjete tražene tenderskom dokumentacijom (jamstvo za ozbiljnost ponude), zbog čega je i odbačena. Odluka o izboru najpovoljnijeg dobavljača donesena je 26. 1. 2019. godine, a odabran je „Andera & Giovanni“.

Za nabavu plina proveden je otvoreni postupak i zaključen je ugovor sa izabranim dobavljačem 15. 10. 2019. godine. Postupak je pokrenut 28. 6. 2019. godine Odlukom o pokretanju postupka, gdje procijenjena vrijednost nabave za razdoblje od tri godine iznosi 90.000 KM. Predviđeno je zaključivanje okvirnog sporazuma, a kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena. Tendersku dokumentaciju je preuzelo sedam zainteresiranih ponuđača, a četiri su dostavila svoje ponude. Provedena je e-aukcija 14. 8. 2019. godine, na kojoj je došlo do promjene u odnosu na početne ponude. Dva ponuđača su u odnosu na početnu ponudu značajno umanjila svoje ponude. Nakon provedene e-aukcije upućen je poziv na zaključenje Okvirnog sporazuma prvoplasiranom, pa i drugoplasiranom, koji nisu dostavili dokumentaciju i odustali su od zaključenja ugovora. Okvirni sporazum je zaključen na tri godine sa trećeplasiranim ponuditeljem „Liquivex“ d.o.o. u vrijednosti od 79.530 KM bez PDV-a.

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima, protiv Ustanove se vodi devet sudskih sporova, po kojim su tužbe pokrenute u razdoblju od 2015. do 2017. godine. Sve tužbe su podignute protiv Federacije Bosne i Hercegovine, Vlade FBiH i Ustanove. Najveći broj tužbi, njih pet, odnosi se na one iz radnog odnosa za uspostavu radnopravnog statusa radnika na čekanju s posla, s ciljem utvrđivanja da tužiteljima nije prestao radni odnos 1992. godine. Dvije su odbijene u cijelosti i izjavljene su žalbe u 2019. godini, po jednoj se sud oglasio nenadležnim, a za ostale presuda nije donesena. Pokrenuta je i tužba protiv Ustanove za isplate novčanih naknada za obnašanje funkcije člana Upravnog odbora u razdoblju od 2014. do 2017. godine, gdje je presudom odbijen tužbeni zahtjev i izjavljena je žalba.

Ustanova je podnijela jednu tužbu u 2019. godini radi naplate duga za usluge smještaja u vrijednosti od 700 KM. Drugih tužbi Ustanove protiv trećih lica nema.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški je 10. 8. 2020. godine dostavila komentar na Nacrt izvješća o izvršenoj financijskoj reviziji za 2019. godinu. U njemu su navedena obrazloženja koja se odnose na: građevinske objekte za ulaganja Federalnog ministarstva rada i socijalne politike; vođenje poslovnih knjiga Ustanove; iskazivanje zaliha sukladno zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe; ugovor o radu sa direktorom. Uz komentar u vezi s građevinskim objektima dostavljena je dokumentacija koja se odnosi na račune, privremene i okončane situacije tri izvođača u ukupnom iznosu od 3.151.612 KM, dok su ulaganja u građevinski objekat iskazana u iznosu od 3.697.436 KM.

Kad je riječ o vođenju poslovnih knjiga Ustanove, dano je obrazloženje da Ustanova nije udruga ni gospodarsko društvo, a ni proračunski korisnik, te da ne postoji propisan kontni okvir za javne ustanove. Do kraja 2019. godine primjenjivan je kontni okvir za udruženja, a od 1. 1. 2020. godine primjenjuje se kontni okvir za gospodarska društva.

Komentar u vezi s iskazivanjem zaliha sukladno zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe nismo prihvatili jer nisu dana adekvatna obrazloženja, niti je priložena relevantna dokumentacija koja bi utjecala na izmjene nalaza u Izvješću.

Dostavljen je ugovor o radu sa direktorom, zaključen u veljači 2020. godine, kojim je također utvrđena posebna naknada u iznosu od 24 mjesečne plaće direktora u slučaju jednostranog otkaza ugovora, ali bez drugih uvjeta, što je inkorporirano u Izvješće, a što nema utjecaja na iskazani nalaz.

Rukovoditeljica Sektora
za financijsku reviziju

Mira Pažin

Tim za reviziju

Katica Galić – voditeljica tima

Merima Cerkez – članica tima

IV PRILOG: GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Bilanca uspjeha za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2019. godine			
Naziv pravne osobe: Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	PRIHODI		
1	Članarina	0	0
2	Prihodi od proračuna	195.826	535.809
3	Humanitarni prihodi	0	0
4	Prihodi od vlastite aktivnosti	1.093.561	878.292
5	Ostali prihodi	15.683	28.346
I	Svega prihodi	1.305.070	1.442.447
B)	RASHODI		
6	Materijal i energija	256.990	235.187
7	Usluge	128.771	114.359
8	Plaće i ostala primanja	770.956	567.417
9	Amortizacija	172.314	164.468
10	Financijski rashodi	0	0
11	Putni troškovi	360	270
12	Humanitarni rashodi	0	0
13	Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata	11.110	12.269
14	Ostali rashodi	5.445	15.127
II	Svega rashodi	1.345.945	1.109.097
C)	REZULTAT		
	Višak prihoda	0	333.350
	Višak rashoda	40.876	0

Rukovodstvo je finansijska izvješća odobrilo 13. 2. 2020. godine.

Direktor
Marijan Čuvalo

Bilanca stanja na 31. 12. 2019. godine			
Naziv pravne osobe: Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški			
Opis	U obračunskom razdoblju tekuće godine	U istom obračunskom razdoblju prethodne godine	Procent (2/3)x100
1	2	3	4
I. AKTIVA			
A. STALNA SREDSTVA	6.510.573	6.630.464	98,2
1. Nekretnine, postrojenja i oprema	6.476.285	6.589.283	98,3
2. Nematerijalna stalna sredstva	3.467	3.929	88,2
3. Dugoročni plasmani i potraživanja	0	0	0
4. Biološka sredstva	30.821	37.252	82,7
5. Ulaganja u nekretnine	0	0	0
6. Stalna sredstva namijenjena prodaji	0	0	0
7. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
B. TEKUĆA SREDSTVA	865.962	739.625	117,1
8. Novac i novčani ekvivalenti	819.086	700.852	116,2
9. Kratkoročni plasmani i potraživanja	43.215	35.261	122,5
10. Zalihe	2.418	3.512	68,8
11. Ulazni porez (PDV)	0	0	0
12. Kratkoročna razgraničenja	1.243	0	0
UKUPNO AKTIVA (A+B)	7.376.535	7.370.089	100
II. PASIVA			
C. TRAJNI IZVOR	552.867	593.743	93,1
13. Trajni izvor	0	0	0
14. Rezerve	0	0	0
15. Neraspoređeni višak prihoda	593.743	593.743	100
16. Neraspoređeni višak rashoda	40.876	0	0
17. Revalorizacijske rezerve	0	0	0
D. DUGOROČNE OBVEZE	6.729.821	6.644.612	101,2
18. Dugoročne financijske obveze	0	0	0
19. Dugoročna razgraničenja i rezerviranja	6.729.821	6.644.612	101,2
E. KRATKOROČNE OBVEZE	93.847	131.734	71,2
20. Tekuće obveze	93.847	131.734	71,2
21. Kratkoročne financijske obveze	0	0	0
22. Obveze za PDV	0	0	0
23. Kratkoročna razgraničenja i rezerviranja	0	0	0
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	7.376.535	7.370.089	100

Rukovodstvo je financijska izvješća odobrilo 13. 2. 2020. godine.

Direktor
Marian Čuvalo

Izvešće o gotovinskim tijekovima za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine (Indirektna metoda)				
Naziv pravne osobe: Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški				
	Opis	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		(40.876)	333.350
1	Neto dobit (gubitak) za razdoblje		0	0
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	462	0
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	0	0
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	171.852	164.468
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	0	0
6	Usklađenja na temelju dugoročnih finansijskih sredstava	+(-)	0	0
7	Nerealizirani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)	0	0
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke i gotovinski tokovi koji se odnose na ulagačke i finansijske aktivnosti	+(-)	0	0
9	Ukupno (2 do 8)		172.314	164.468
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	1.094	6.695
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	(4.977)	(7.139)
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	(2.977)	0
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(1.243)	0
14	Povećanje (smanjenje) obveza prema dobavljačima	+(-)	(30.975)	21.662
15	Povećanje (smanjenje) drugih obveza	+(-)	(6.913)	33.363
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	85.209	(266.378)
17	Ukupno (10 do 16)		39.218	(211.797)
18	Neto gotovinski tijek od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		170.656	286.021
	B. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
19	Priljevi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)		0	0
20	Priljevi iz osnove kratkoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
21	Priljevi iz osnove prodaje dionica i udjela		0	0
22	Priljevi iz osnove prodaje stalnih sredstava	+	0	0
23	Priljevi iz osnove kamata	+	0	0
24	Priljevi od dividendi i udjela u dobiti	+	0	0
25	Priljevi na temelju ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
26	Odljevi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		52.422	55.586
27	Odljevi iz osnove kratkoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
28	Odljevi iz osnove kupovine dionica i udjela	-	0	0
29	Odljevi iz osnove kupovine stalnih sredstava	-	52.422	55.586
30	Odljevi iz osnove ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
31	Neto priljev gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		0	0
32	Neto odljev gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		52.422	55.586
	C. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		0	0
33	Priljevi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)		0	0
34	Priljevi na temelju povećanja osnovnog kapitala	+	0	0
35	Priljevi na temelju dugoročnih kredita	+	0	0
36	Priljevi na temelju kratkoročnih kredita	+	0	0
37	Priljevi i na temelju ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	+	0	0
38	Odljevi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)		0	0
39	Odljevi iz osnove otkupa vlastitih dionica i udjela	-	0	0
40	Odljevi iz osnove dugoročnih kredita	-	0	0
41	Odljevi iz osnove kratkoročnih kredita	-	0	0
42	Odljevi iz osnove finansijskog lizinga	-	0	0
43	Odljevi iz osnove isplaćenih dividenda	-	0	0
44	Odljevi iz osnove ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	-	0	0
45	Neto priljev gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		0	0
46	Neto odljev gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		0	0
47	D. UKUPNI PRILJEVI GOTOVINE (18+31+45)		170.656	286.021
48	E. UKUPNI ODLJEVI GOTOVINE (18+32+46)		52.422	55.586
49	F. NETO PRILJEV GOTOVINE (47-48)		118.234	230.435

50	G. NETO ODLJEV GOTOVINE (48-47)		0	0
51	H. Gotovina na početku izvještajnog razdoblja		700.852	470.417
52	I. Pozitivne kursne razlike na temelju preračuna gotovine	+	0	0
53	J. Negativne kursne razlike na temelju preračuna gotovine	-	0	0
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog razdoblja (51+49-50+52-53)		819.086	700.852

Rukovodstvo je financijska izvješća odobrilo 13. 2. 2020. godine.

Direktor
Marijan Čuvalo

Izvešće o promjenama na kapitalu za razdoblje koje završava na 31. 12. 2019. godine

Naziv pravne osobe: Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizirani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2017. god.	0	0	0	0	260.393	260.393	0	260.393
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravaka grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2017, odnosno 1. 1. 2018. god. (1 ± 2 ± 3)	0	0	0	0	260.393	260.393	0	260.393
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Nerealizirani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvješća u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilanci uspjeha	0	0	0	0	333.350	333.350		333.350
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Stanje na 31. 12. 2018. godine, odnosno 1. 1. 2019. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	0	0	0	0	593.743	593.743	0	593.743
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravaka grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovno iskazano stanje na 31. 12. 2018, odnosno 1. 1. 2019. god. (12 ± 13 ± 14)	0	0	0	0	593.743	593.743		593.743
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealizirani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvješća u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilanci uspjeha	0	0	0	0	(40.876)	(40.876)	0	(40.876)
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0

21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na 31. 12. 2019. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	0	0	0	0	552.867	552.867	0	552.867

Rukovodstvo je financijska izvješća odobrilo 13. 2. 2020. godine.

Direktor
Marijan Čuvalo